

2009BEM107 Deel 1

Verslag van de vergadering van de statencommissie Bestuur, Europa en Middelen van 7 september 2009

Aanwezig:

H.R.A.L. Klein Kranenburg (CDA, voorzitter), R.C. Robbertsen (CvdK), J. Binnekamp (gedeputeerde), mw. M. Haak-Griffioen (gedeputeerde), mw. A.H. Raven BA (gedeputeerde), dr. F.H. Barnveld Binkhuysen (VVD), dr. Bisschop (SGP), mr. J.M. Buiting (CDA), mw. P. Doornenbal-van der Vlist (CDA), drs. P.W. Duquesnoy (SP), mw.mr. K. Fokker (PvdA), ing. D. Kiliç (PvdA), C.J. van Kranenburg MA (ChristenUnie), J.W.R. van Lunteren (VVD), drs. B. Nugteren (GroenLinks), mw. A.M.A. Pennarts-Pouw (GroenLinks), drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), mw.drs. J.C.M. Versteeg (D66), drs. R.E. de Vries (D66)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), mw. W. Voorneman-Rikkers (verslag)

Afwezig:

mw.drs. W.A. Bodewitz (PvdD), mw. Y. Smit (VVD), ir. T. Snyders (Mooi Utrecht)

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de heren Waaijenberg en Bruins Slot die de presentatie bij agendapunt 7, Bestuurskrachtmeting Randstadprovincies, zullen verzorgen.

2. Mededelingen

- Bericht van verhindering is ontvangen van de dames Bodewitz en Smit.
- De voorzitter deelt mede dat een nieuwe agenda is rondgestuurd. Het onderwerp Huisvesting is van de agenda afgevoerd en zal nu worden besproken op dinsdag 15 september.
- De voorzitter memoreert dat op 21 september a.s. (9.00 – 10.00 uur) een discussie over de toekomst van de Samenwerkingsagenda plaatsvindt.
- De voorzitter deelt mede dat de commissie een memo van gedeputeerde Binnekamp heeft ontvangen over de financiële stand van zaken van het project Provinciale website.
- De voorzitter deelt mede dat vanwege de aanwezigheid van de CvdK agendapunt 13, Onkostenvergoedingen bestuurders, zal worden behandeld na agendapunt 6.
- De voorzitter deelt mede dat gedeputeerde Raven heeft gevraagd of agendapunt 11, Statenvoorstel Aanpassen Algemene Subsidieverordening aan SiSa regelgeving, naar voren kan worden gehaald. Spreker constateert dat hierover geen vragen zijn, waarmee kan worden vastgesteld dat de commissie zich kan vinden in het voorstel ter zake en ermee instemt dat dit als sterstuk in de Staten wordt behandeld.

3. Rondvraag

De heer De Vries informeert naar de stand van zaken met betrekking tot de herindeling Vecht en Venen.

Mevrouw Haak memoreert dat de gemeenten voor de vakantie de opdracht hebben gekregen onderling in gesprek te gaan over mogelijke modellen. De Staatssecretaris heeft met behulp van de provincie een (financiële) doorrekening gemaakt ten aanzien van de verschillende modellen. Vorige week heeft een bijeenkomst plaatsgevonden, waarin de gemeenten aangaven niet helemaal klaar te zijn met hun opdracht; de verwachting is dat dit binnen twee

weken het geval is. De Staatssecretaris heeft alle partijen verzocht een eerste en tweede voorkeur aan te geven op basis waarvan zij met een voorstel zal komen.

De heer De Vries informeert of bekend is op welke termijn de rapportage van de Staatssecretaris tegemoet kan worden gezien.

Mevrouw Haak zegt toe de commissie de data te zullen doen toekomen. Vooruitlopende daarop deelt zij mede dat in alle betrokken gemeenten half oktober een raadsvergadering is gepland, waarin het voorstel van de Staatssecretaris zal worden besproken.

Mevrouw Doornenbal memoreert dat de provincie Utrecht gastprovincie is van de IPO-Jaarconferentie die eind september plaatsvindt. Geïnformeerd wordt naar de invulling van de sociale avond.

De heer Binnekamp licht toe dat de sociale avond in het Provinciehuis wordt georganiseerd in de vorm van een walking dinner. Er komen een orkest en artiesten. Spreker verwacht dat de sociale avond op een zeer geanimeerde wijze zal worden ingevuld.

4. Ingekomen stukken

Cie 2009BEM81 Brief Randstedelijke Rekenkamer: Reserves juist bestemd?

Cie 2009BEM81 Brief Randstedelijke Rekenkamer: Besteding reserves

Mevrouw Versteeg deelt mede, dat D66 zich kan vinden in de onderzoeksopzet.

Cie 2009BEM86 Ingekomen brief Kasteel Amerongen

Mevrouw Versteeg memoreert, dat deze reeds in juli geld is toegezegd. Voorts is het een onderwerp, dat in WMC thuishoort. De vraag is waarom de brief op de agenda is geplaatst.

De heer Poort licht toe dat de brief tevens aan de commissie BEM is geadresseerd en als zodanig ter kennisneming onder de ingekomen stukken is geplaatst.

Memo gedeputeerde Binnekamp inzake financiële stand van zaken van het project provinciale website

Mevrouw Pennarts informeert of het budget thans toereikend is en of de planning zal worden gehaald. Ten aanzien van de planning memoreert spreekster de toezegging dat in het laatste kwartaal 2009 sprake zou zijn van een volledig functionerende website, terwijl in het projectoverzicht wordt gesproken over het eerste kwartaal 2010.

De heer Binnekamp licht toe dat thans sprake is van de fase van aanbesteding, hetgeen conform de planning is die spreker in het voorjaar heeft gepresenteerd. Er hebben zes aanbieders ingetekend. Verwacht wordt dat daaruit een goede keuze zal kunnen worden gemaakt. Op grond van de aanbiedingen is de verwachting dat binnen het budget wordt gebleven. De planning is haalbaar. In het komende kwartaal zal een en ander worden ingevoerd en uitgetest. Spreker hoopt derhalve aan het eind van dit jaar duidelijkheid te hebben over de kwaliteit van de website, zodat deze in januari/februari 2010 naar buiten toe kan worden uitgerold.

5. Termijnagenda BEM

De voorzitter deelt mede dat ter vergadering een actuele versie is uitgereikt (versie 7 september 2009).

Mevrouw Versteeg verzoekt bij de doorlopende toezeggingen op te nemen dat twee keer per jaar aan de hand van een notitie een 'bijpraat'-bijeenkomst zal plaatsvinden over Randstad Urgent, hetgeen door de voorzitter wordt toegezegd.

6. Verslagen van 22 en 29 juni 2009

De verslagen worden conform vastgesteld.

13. Onkostenvergoedingen bestuurders

Mevrouw Versteeg heeft begrepen dat in het fractievoorzitterconvent het antwoord van GS op de vragen van GroenLinks is besproken. Spreekster is van mening dat de antwoorden niet alleen naar de fractievoorzitters had moeten worden gestuurd maar ook ter informatie aan de commissie BEM. Spreekster heeft zich daarin thans onvoldoende kunnen verdiepen. Spreekster vestigt voorts de aandacht op een vijftal besluiten genomen in de GS-vergadering van 14 juli jl. en met name het 5^e besluit, de secretaris te verzoeken een voorstel voor te bereiden waarin nader wordt bepaald welke kosten exact onder de vaste vergoeding vallen. Dit roept bij spreekster de vraag of de vigerende regeling niet toereikend is. In algemene zin stelt spreekster de vraag of het wellicht wenselijk is een regel te verbinden aan uitnodigingen van bedrijven/organisaties.

De heer Nugteren zet uiteen dat in de afgelopen tijd de aandacht vooral is uitgegaan naar het declaratiegedrag van één gedeputeerde, waarvoor ook reden was. In zijn visie ligt het probleem echter breder. De desbetreffende gedeputeerde heeft niet alleen ruimte genomen; hij heeft ook ruimschoots ruimte gekregen. Volgens spreker is sprake van goede onkostenregels. De vraag is echter hoe daarmee wordt omgegaan naar de letter, naar de geest, of het systeem zelfcorrigerend is en hoe verantwoording wordt afgelegd.

Wordt gehandeld naar de letter?

Het repliek dat is gekomen via interviews op radio en tv is, dat een ieder zich aan de regels heeft gehouden. In het overgrote deel van de situaties is dat in de visie van spreker ook het geval geweest. Er zijn echter toch enkele zaken doorgeslipt, waarop spreker de aandacht wil vestigen.

De telefoonkosten. De regeling over de wijze waarop de telefoonkosten moeten worden verrekend is vrij helder. Merkwaardig is echter, dat die regeling niet is uitgevoerd. Als reden wordt gegeven dat momenteel vanuit BZK een onderzoek gaande is naar de vaste onkostenvergoeding. In de visie van spreker is dat echter geen reden om de door de provincie zelf vastgestelde regeling niet in te voeren. Er was wel aandacht voor dit onderwerp, hetgeen moge blijken uit het feit dat ervoor is gezorgd dat er geen belasting behoeft te worden betaald over de telefoonkosten.

Het declareren van minibar, etentjes met partijgenoten kan in de visie van GroenLinks niet.

De regels zijn daarover ook helder.

Wordt gehandeld naar de geest?

Dat is lastig, omdat de regels kennelijk niet eenduidig worden geïnterpreteerd, hetgeen blijkt uit de grote verschillen in declaratiegedrag.

In hun antwoord hebben GS gesteld dat de verschillen in declaratiegedrag samenhangen met de stijl waarin de GS-leden opereren en de zwaarte van de portefeuille. Spreker hecht eraan in deze op te merken dat gedeputeerde De Jong de GMN-problematiek heeft weten op te lossen zonder één diner.

Gedeputeerden krijgen een behoorlijke algemene onkostenvergoeding, waarnaar ook veelal wordt gehandeld. In zijn visie dienen zaken, die aan de algemene onkostenvergoeding worden toegerekend, niet elders te worden gedeclareerd.

Is het systeem zelfcontrolerend?

Op basis van de door hem naar vorengebrachte voorbeelden komt spreker tot de conclusie, dat dit niet het geval is. Er kan ruimte worden genomen en die ruimte wordt ook gegeven. Van een systeem, dat op vertrouwen is gebaseerd, acht spreker de wijze waarop het werkt te zwak. Om die reden acht spreker het goed dat GS hebben besloten structureel aandacht te besteden aan bestuurlijke integriteit. Het is spreker echter niet duidelijk of het systeem zich daarmee corrigerend genoeg maakt.

De CvdK zal voortaan als een soort vertrouwenspersoon optreden daar waar onduidelijkheid kan bestaan over bepaalde declaraties. In de visie van spreker had hij de CvdK die rol al, omdat hij verantwoordelijk en aanspreekbaar is voor de integriteit. Spreker kent de CvdK ook

als iemand die dat serieus neemt. De zelfcontrolerende werking is volgens spreker derhalve maar zeer beperkt.

Hoe wordt verantwoording afgelegd over het systeem?

Spreker is van mening, dat daarin helderder moet worden opgetreden. De reactie van GS op de door RTV gestelde vragen wordt niet bevredigend geacht. Spreker gelooft in verantwoording en stelt derhalve voor dat GS een halfjaarlijks overzicht verstrekt aan de Subcommissie voor de Jaarrekening.

Spreker deelt mede dat GroenLinks bij de Begroting zal terugkomen met het voorstel het aantal dienstauto's af te bouwen, omdat taxigebruik goedkoper is.

Politiek is GroenLinks van oordeel dat GS in algemene zin teveel ruimte hebben gelaten in het systeem van onkostenvergoeding, hoe daarop werd gecontroleerd en dat een enkel lid van GS daarin teveel ruimte heeft genomen. GroenLinks betreurt dat dit is gebeurd. GroenLinks is van mening dat de desbetreffende gedeputeerde zichzelf hiermee heeft beschadigd en daarmee ook het aanzien van het politiek bestuur van de provincie. Op grond van het vorenstaande heeft GroenLinks moeite met het feit dat GS niet de moeite hebben genomen om enigerlei wijze richting PS kenbaar te maken, dat zij betreuren dat dit is gebeurd. Via de radio en krant is dit wel vernomen, maar spreker is van mening dat GS in een Statenbrief zouden moeten uitspreken dat zij betreuren dat het aanzien van het politiek bestuur met deze gang van zaken is beschadigd. Indien dat niet gebeurt, zal GroenLinks de Staten vragen daarover een uitspraak te doen door in te stemmen met een voorstel om de algemene onkostenvergoeding te verlagen nu alles declarabel lijkt te zijn.

Mevrouw Fokker deelt mede dat de PvdA de opmerking van D66 ten aanzien van het antwoord op de vragen van GroenLinks steunt. Voorts sluit de PvdA zich in grote lijnen aan bij het betoog van GroenLinks.

Geconstateerd moet worden dat sprake is van grote verschillen in declaratiegedrag. Het gebeurt weliswaar allemaal binnen de regels, maar er is veel ruimte genomen. De gang van zaken is schadelijk voor de provincie als geheel; ambtenaren zijn erop aangesproken. Het is een gevoelig onderwerp en des te meer reden om er heel zorgvuldig mee om te gaan.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Van Lunteren merkt spreekster op dat het thans om de Utrechtse situatie gaat. Wel kan zij mededelen dat het onderzoek naar het declaratiegedrag ook in Limburg door de PvdA fractie heel kritisch wordt uitgevoerd.

De CvdK heeft via RTV laten weten dat dit thema uitgebreid in GS aan de orde zal komen en een betere afstemming zal komen over wat al dan niet wordt gedeclareerd. In dat kader geeft de PvdA als verbeterpunten mee dat de prijs van hotelkamers zou kunnen worden gemaximeerd, business class vliegen niet nodig is en ook tegen de regels is en aandacht te besteden aan de taxikosten waarvoor thans aan iedereen hetzelfde bedrag wordt toegekend. Spreekster informeert of de gedeclareerde etentjes met partijgenoten door de desbetreffende gedeputeerde worden terugbetaald.

Tot slot steunt spreker het verzoek van GroenLinks, dat hierover een duidelijke brief met een verantwoording komt richting de commissie i.c. de Staten en een openbaar driemaandelijks overzicht zodat alle declaraties kunnen worden getoetst en de Staten daarmee hun controletaak kunnen uitoefenen.

Mevrouw Doornenbal is van mening dat de provincie, los van de uitkomst, feitelijk ook zelf wordt gestraft doordat zij als eerste provincie in staat is geweest de pers te voorzien van alle informatie. De Staten kunnen op dit moment derhalve niet beoordelen hoe het declaratiegedrag van GS Utrecht is ten opzichte van andere provincies. Indien zij de geruchten volgt, sluit zij niet uit dat andere provincies declaratiegedrag van een totaal andere hoogte hebben.

Het CDA is van mening, dat de CvdK goed en beheerst heeft gereageerd. Hij heeft duidelijk aangegeven, dat geen sprake is geweest van onrechtmatig declaratiegedrag.

Voorts is goed dat de CvdK heeft aangegeven te betreuren dat binnen GS sprake is van een groot verschil in declaratiegedrag, hetgeen ook door de desbetreffende gedeputeerde in het openbaar is gebeurd.

Het CDA hecht eraan op te merken dat ook de PvdA hand in eigen boezem zou moeten steken omdat, indien een en ander zou worden doorgetrokken over een aantal jaren, het declaratiegedrag van voormalig gedeputeerde De Wilde er met kop en schouders bovenuit zou steken.

Het CDA acht het van belang dat een en ander in perspectief wordt gelaten en geconstateerd wordt dat geen sprake is geweest van onrechtmatig declaratiegedrag. Wel is het CDA van mening dat GS elkaar daarin scherp dienen te houden.

De heer Van Lunteren deelt mede dat dit onderwerp binnen de fractie van de VVD is besproken; ook met gedeputeerde Binnekamp, die een centrale rol speelde in de berichtgeving. Geconstateerd is, dat het merendeel van de declaraties binnen de regels viel. Eén declaratie achtte de VVD fractie ook discutabel. Dit betrof een diner met een partijgenoot. Met gedeputeerde Binnekamp is de afspraak gemaakt, dat hij het bedrag terugstort.

De heer Nugteren merkt op tot een viertal diners van vergelijkbare aard te zijn gekomen. Een keer met de fractie, twee keer met de fractievoorzitter en een keer met de vicevoorzitter van de Kamercentrale van de VVD.

De heer Van Lunteren licht toe, dat het diner van de fractie ten onrechte door gedeputeerde Binnekamp is ingediend; de afspraak was dat deze bij de fractie zou worden ingediend. De diners met spreker heeft plaatsgevonden in zijn functie als voorzitter van RGW.

De heer Nugteren bestrijdt het laatste, omdat de heer Van Lunteren op dat moment geen commissievoorzitter meer was.

De heer Van Lunteren vervolgt dat tijdens die diners door hem, in zijn functie al Statenlid, en de heer Binnekamp, in zijn functie als gedeputeerde, is gesproken over politieke, provinciale onderwerpen.

De heer Nugteren merkt op dat het in dat geval handig ware geweest indien op de nota, die door de ambtelijke dienst is afgetekend, niet had gestaan de VVD-fractievoorzitter.

De heer Van Lunteren meent dat dit ook niet het geval was, maar dat zijn naam daarop stond vermeld. Spreker benadrukt nogmaals, dat het binnen de regels viel.

Ten aanzien van de opmerking van GroenLinks over het beschadigen van het politiek bestuur van de provincie is spreker van mening, dat een en ander in een breder perspectief moet worden geplaatst, nl. in relatie tot andere provincies. Dat zijn bestuurslagen, waarmee de provincie zich vergelijkt. Indien het declaratiegedrag van alle bestuurders van de provincie Utrecht wordt opgeteld, wordt nog niet toegekomen aan het declaratiegedrag van één enkele gedeputeerde in de provincie Limburg. In die zin is spreker van mening dat de toon, waarop wordt gevraagd, dient te worden gematigd. Het maken van excuses, zoals door GroenLinks wordt voorgesteld, acht spreker niet op zijn plaats omdat vaststaat dat een en ander binnen de regels is gebeven. Indien de Staten van mening zijn dat de regels anders moeten, dient die discussie met elkaar te worden gevoerd.

De heer Nugteren neemt afstand van de opmerking, dat hij zijn toon zou moeten matigen. De Staten van Utrecht hebben niets te maken met het declaratiegedrag in Limburg, hetgeen hij met afgrijzen heeft gelezen. Hij begrijpt dat met opluchting wordt gereageerd op het feit, dat het declaratiegedrag elders erger is dan in de provincie Utrecht.

De heer Van Lunteren merkt op dat het laatste niet het geval is. Spreker is echter van mening, dat het declaratiegedrag van GS Utrecht in een breder perspectief moet worden gezien.

Mevrouw Fokker memoreert de opmerking van het CDA dat de provincie Utrecht de eerste provincie is geweest, die met de gegevens naar buiten is gekomen. Zij kan zich voorstellen, dat de provincie vervolgens ook de eerste is, die aantoonde dat ervoor wordt gezorgd dat verantwoord met gelden wordt omgegaan.

De heer Bisschop staat op het standpunt dat deze zaak niet gebaggatelliseerd, maar ook niet onnodig dient te worden opgeblazen. Het gaat primair om de vraag, of binnen de bestaande afspraken is gehandeld. Indien dat het geval is, kan vervolgens worden vastgesteld dat het declaratiegedrag van gedeputeerden wel ver uit elkaar loopt en daarover binnen GS nadere afspraken dienen te worden gemaakt. Indien de Staten de regels ter zake willen aanscherpen, zal de discussie daarover moeten worden gevoerd. Indien de Staten constateren dat binnen de bestaande kaders is gedeclareerd, pleit de SGP ervoor dit ook als zodanig te concluderen en hierover niet onnodig op een beschadigende manier door te spreken.

De heer Van Kranenburg deelt mede dat de ChristenUnie zich aansluit bij het betoog van de SGP. Spreker heeft er het volste vertrouwen in dat GS goed zullen omgaan met de signalen die thans bij hen liggen om herhaling te voorkomen.

Overigens hecht spreker eraan op te merken dat hij van de journalist, die hem om een reactie vroeg, heeft vernomen dat door de provincie meer informatie was verstrekt dan de Wet eist; spreker acht dit een goede zaak.

De heer Duquesnoy merkt op dat de burgers er, ondanks het feit dat het declaratiegedrag binnen de regels valt, schande over spreken. Dit betekent derhalve dat dit het aanzien van het politiek bestuur van de provincie wel degelijk schaadt. Als zodanig is het ook gebracht door RTV Utrecht. Zoals door GroenLinks reeds aangegeven bieden de regels ruimte, waarmee door de gedeputeerden verschillend wordt omgegaan. Daar zit het probleem. Op grond van het vorenstaande is de SP van mening, dat beter naar de kaders moet worden gekeken.

De SP steunt de suggestie van de PvdA dat de provincie nu ook de eerste moet zijn om het goede voorbeeld te geven door een en ander goed op te lossen. Voorts steunt de SP het voorstel van GroenLinks met betrekking tot een halfjaarlijks overzicht.

Naast de taxiritten viel ook de SP de erg dure etentjes op. De SP geeft als suggestie mee eens te denken aan restaurants als Abrona en het Atelier, waarmee de provincie ook haar sociale gezicht toont.

De heer Robbertsen hecht eraan op te merken, dat altijd dure etentjes niet de werkelijkheid betreft. Er vinden vele bijeenkomsten in het provinciehuis plaats, waarbij alleen een broodje en melk worden genuttigd. Die maaltijden worden echter niet gedeclareerd en zijn derhalve niet in beeld.

Voorts hecht spreker eraan op te merken dat de desbetreffende journalist hem heeft gecomplimenteerd over de mate waarin inzicht is gegeven in de declaraties en de procedures; hij gaf aan dat het totaal de pers erg meeviel. Op basis van die feiten wordt echter geen nieuwsuitzending gemaakt.

Spreker merkt op dat het antwoord van GS op de vragen van de heer Nugteren niet is besproken in het fractievoorzitterconvent. De brief was geagendeerd en afgesproken is dit in de commissie BEM te bespreken. Aangezien de vragen niet zijn gesteld in het kader van artikel 47 is het antwoord van GS gestuurd aan de vraagsteller, dhr. Nugteren, i.a.a. de fractievoorzitters. Het is vervolgens niet aan GS maar aan PS te besluiten waar dit onderwerp wordt besproken.

De heer De Vries merkt op dat in deze geen sprake is van een verwijt aan GS. Op grond van het feit, dat het een politiek gevoelig onderwerp betreft, zou in de visie van spreker mogen worden aangenomen dat, indien de discussie in BEM wordt gevoerd, de antwoorden ook ter beschikking zouden moeten worden gesteld van de leden van de commissie BEM ondanks dat

er geen sprake is van een artikel 47-procedure. Het gaat om de termijn waarop zaken tot de commissie zijn gekomen. Dat is het punt dat D66 wil maken. Overigens is D66 het eens met het feit, dat dit onderwerp in de commissie BEM wordt behandeld.

De heer Robbertsen vervolgt, dat de declaraties/onkostenvergoedingen van GS zijn vastgesteld in het Rechtspositiebesluit 2003 en in de vastgelegde Gedragsregels. Spreker hecht eraan nogmaals in het openbaar in deze commissie te benadrukken van mening te zijn dat GS altijd terughoudend en transparant moeten omgaan met declaraties/onkostenvergoedingen. Het is gemeenschapsgeld waarmee terughoudend, verantwoord en transparant dient te worden omgegaan en waarover GS zich goed moeten kunnen verantwoorden. Er mag geen enkele twijfel zijn. Op het moment dat een vraag wordt gesteld, moet inzicht kunnen worden verstrekt. Daarnaast moet een en ander doelmatig zijn, in die zin dat het het werk van GS bevordert. Dat betekent dat GS alleen kunnen declareren als het om functiegerelateerde zaken gaat. De hoofdlijn is derhalve dat het met derden, doelmatig en functiegerelateerd moet zijn.

Spreker acht de uitkomst in andere provincies niet van belang. Hij acht van belang dat voor wat betreft de provincie Utrecht gezegd kan worden, dat conform de regels is gehandeld, dat de procedures goed in elkaar zitten, maar dat het altijd beter kan. Gebleken is nl, dat niet alles in regels kan worden gevangen. Daarover was reeds in een eerder stadium binnen GS gesproken, mede naar aanleiding van de bonnetjesregen in Engeland en de discussie die op enig moment ontstond over het gebruik van dienstauto's. Hierover is thans opnieuw gesproken. Afgesproken is dat een declaratie altijd wordt gecontroleerd door de algemeen directeur en wordt voorzien van zijn handtekening; in geval van twijfel over een declaratie van een gedeputeerde wordt dit voorgelegd aan de CvdK; in geval van twijfel over een declaratie van de CvdK wordt dit voorgelegd aan de gedeputeerde P&O. Er zijn ook meer afspraken gemaakt over het gebruik van de dienstauto's.

Het bieden van een driemaandelijkse- dan wel halfjaarlijks inzicht in de declaraties aan de Subcommissie van de Jaarrekening lijkt spreker een goede suggestie.

Ondanks het feit dat binnen de regels is gehandeld, is het verschil in declaratiegedrag binnen GS wel opgevallen. Afgesproken is binnen GS te komen tot een meer eenduidige gedragsregel. Dat is inmiddels gebeurd, waarop de desbetreffende gedeputeerde ook publiekelijk heeft gereageerd.

Bij het doorlopen van de procedure kwam aan het licht dat de 5%-regeling, die in de gedragsregels staat, tot op heden niet wordt toegepast. Vastgesteld is dat dit moet worden gecorrigeerd. Landelijk is gebleken dat nogal wat onduidelijkheid bestaat over hetgeen tot de vaste onkostenvergoeding behoort en wat kan worden gedeclareerd. Door de Minister is toegezegd dat hiernaar zal worden gekeken. GS hebben besloten het resultaat daarvan af te wachten alvorens correcties toe te passen op de provinciale regeling.

Samenvattend is spreker van mening dat GS een beeld hebben kunnen neerzetten van hoe het een en ander is gegaan, dat ook goed kunnen verantwoorden, dat nog beter willen doen en dat op sommige punten nog zullen aanscherpen. De regels zijn voor het merendeel goed toegepast. Een enkele declaratie is er doorheen geglipt, zoals een etentje met de fractie en met een vicevoorzitter van de Kamercentrale. Dat had niet gemogen; het is gebeurd, is betaald en wordt teruggestort.

Op grond van het bovenstaande is spreker van mening, dat de provincie best tevreden kan zijn maar er ook lering uit kan trekken. Echter, het beeld dat de burger er schande van spreekt onderschrijft spreker niet. Hij heeft alle reacties op de uitzending van RTV Utrecht gelezen. Daarbij waren evenveel reacties in de zin van: "Laat die mensen nu gewoon hun werk doen." Spreker staat op het standpunt dat vanuit GS geen excuusbrief behoeft te komen. Dat zou impliceren, dat er ernstige fouten zijn gemaakt, hetgeen niet het geval is.

Wel is spreker bereid aan GS voor te leggen of richting de Staten een brief wordt geschreven, waarin GS aangegeven te betreuren indien door deze kwestie al dan niet terecht het politiek aanzien van het bestuur van de provincie Utrecht is geschaad.

Mevrouw Versteeg memoreert haar vraag met betrekking tot regels ten aanzien van uitnodigingen van bedrijven/organisaties voor etentjes.

De heer Van Lunteren deelt mede, dat deze vraag ook binnen de VVD is gesteld maar niet tot een conclusie heeft geleid. Wellicht dat is een suggestie over deze vraag van gedachten te wisselen binnen de Subcommissie voor de Jaarrekening.

De heer Nugteren acht de beantwoording van de CvdK de goede toon en houding om met deze kwestie om te gaan. De CvdK heeft ook goed begrepen dat het GroenLinks gaat om een brief richting PS, waarin GS aangeven de gang van zaken te betreuren. GroenLinks kan zich vinden in de maatregelen die worden genomen. Spreker is het erover eens dat de uitgangspunten waarlangs zaken worden getoetst, dan wel de regels die er zijn, adequaat zijn. Er blijkt echter teveel ruimte in te zitten, op grond waarvan het nuttig is met elkaar afspraken te maken over een eenduidig gedrag daarin. Het verheugt spreker dat de suggestie met een zekere regelmaat te rapporteren wordt overgenomen.

In reactie op de vraag van D66 merkt spreker op dat in de gedragscode al een aantal zaken over dit onderwerp staat. Wellicht is het zinvol nader te bekijken of dit enige aanscherping behoeft.

Er wordt steeds aangegeven dat niet onrechtmatig is gehandeld. Daar gaat het echter niet om. Het gaat om het feit dat de politiek in een glazen huis zit en GS/PS zich dat iedere dag moeten realiseren.

De heer Bisschop merkt in reactie op de vraag van D66 op niet te geloven dat het verstandig is dergelijke zaken in regels te vatten. Het is goed erop te wijzen. De wijze waarop daarmee wordt omgegaan, is in zijn visie een kwestie van integriteit, waarbij een collegiaal bestuur elkaar behulpzaam kan zijn.

Mevrouw Versteeg hecht eraan op te merken dat zij niet heeft gesuggereerd dat D66 een en ander in regels zou willen vatten; zij heeft het met name neergelegd als vraag. D66 kan zich in deze geheel vinden in het betoog van de SGP.

De heer Robbertsen merkt in reactie op de vraag van D66 op dat dit in zijn visie in het kader van de integriteit een onbesproken regel betreft, maar als zodanig ook in de gedragscode. Hij zegt toe dat het laatste zal worden nagegaan. Overigens merkt spreker op GS elkaar hierin ook scherp houden door middel van het uitwisselen van de weekagenda's.

Mevrouw Fokker deelt mede dat het de PvdA van belang acht dat de neuzen in dezelfde richting staan.

Met betrekking tot de opmerking over gedeputeerde De Wilde, hecht spreekster eraan op te merken dat de heer De Wilde geen deel meer uitmaakt van GS en het als zodanig derhalve niet bekend is hoe een en ander zich zou hebben ontwikkeld. Gedeputeerde De Wilde was destijds nieuw en moest investeren in zijn netwerkopbouw. Uiteindelijk is het een kwestie van werkstijl. Daarom acht de PvdA het van belang dat het declaratiegedrag controleerbaar en transparant blijft.

De voorzitter stelt vast, dat dit onderwerp hiermee afdoende is besproken.

7. Statenvoorstel Bestuurskrachtmeting Randstad Provincies

De voorzitter geeft het woord aan de heren Bruins Slot (Visitatiecommissie) en Waaijenberg (B&A).

De heer Bruins Slot licht toe dat hij de activiteiten van de Visitatiecommissie zal schetsen aan de hand van een powerpoint presentatie, waarin zal worden ingegaan op de contouren, het analysekader, de reikwijdtecriteria, het opgaveprofiel en de planning. De handout van de presentatie is als bijlage aan het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer De Vries merkt op dat de provincie de enige provincie is die geen Klankbordgroep heeft ingesteld en ervoor heeft gekozen het onderwerp in de commissie BEM te bespreken. Geïnformeerd wordt in hoeverre dat werkzaam wordt gevonden in vergelijking met de klankbordgroepen.

De heer Bruins Slot antwoordt, dat dit voor de Visitatiecommissie geen verschil maakt. De heer De Vries vestigt vervolgens de aandacht op het opgaveprofiel, met name de provincie specifieke opgave. Deze zijn kortgesloten met GS. Geïnformeerd wordt in hoeverre bv de vliegbasis Soesterberg binnen Hart voor de Heuvelrug valt.

Tot slot informeert spreker of in het kader van de opgave vanuit de commissie nog aanvullingen kunnen worden aangedragen.

De heer Nugteren hecht er in de eerste plaats aan op te merken, dat deze operatie GroenLinks verheugt.

Vervolgens informeert spreker waarom de provincie Utrecht geen Klankbordgroep heeft ingesteld en of dit alsnog mogelijk is.

Op grond van het feit dat de Randstadprovincies dit gezamenlijk doen, had spreker verwacht dat een keuze zou zijn gemaakt voor gezamenlijke onderwerpen. Spreker denkt hierbij bv aan het Groene Hart en mobiliteitsvraagstukken. Een onderzoek bestuurskrachtmeting wordt immers gedaan om te beoordelen of taken, al dan niet in gezamenlijkheid met anderen, adequaat worden uitgevoerd.

Met betrekking tot de keuze van de projecten in Utrecht had GroenLinks zich ook andere onderwerpen kunnen voorstellen, zoals o.a. de polder GMN en het democratisch functioneren. Geïnformeerd wordt waarom dergelijke projecten niet zijn opgenomen.

De heer Barneveld Binkhuysen spreekt in de eerste plaats zijn waardering uit voor het overzichtelijke stuk.

Spreker merkt op dat in Zuid-Holland op basis van de kerntakendiscussie inmiddels een aantal taken is afgestoten dan wel versterkt. In Utrecht bevindt dat proces zich nog in de fase van discussie. Geïnformeerd wordt of dat verschil in de vergelijking tussen de provincies wordt meegenomen.

De heer Bisschop sluit zich aan bij de waarderende woorden en tevens bij de opmerking van GroenLinks ten aanzien van de selectie van de opgave. Er wordt wel gemotiveerd waarom de betrokken elementen relevant zijn, maar de afweging van andere processen en projecten kan spreker niet maken. De SGP zou bv ook de Samenwerkingsagenda willen toevoegen, omdat de provincie daarbij veel meer in beeld komt als stimulator. De vraag is derhalve op basis waarvan bepaalde keuzen zijn gemaakt. Wellicht moet in aanloop naar de Statenvergadering overleg worden gevoerd of de voorkeur niet aan wat andere projecten kan worden gegeven.

De heer Ruys vestigt de aandacht op het feit dat een en ander in een alliantie van de Randstadprovincies wordt uitgevoerd. De valkuil van een dergelijke evaluatie is het risico dat oneigenlijk gebruik kan worden gemaakt van de provincie beoordeling, omdat mogelijk ook het belang speelt dat de alliantie er versterkt uitkomt en daarin nadrukkelijk moet zijn geborgd. Bij een evaluatie vanuit de provincie zelf zouden wellicht zwakke punten uit de Randstadsamenwerking zijn gekomen. In de visie van het CDA ligt er derhalve voor de Staten

een taak te beoordelen of de Randstadsamenwerking op zich meerwaarde heeft voor de provincie Utrecht.

Een tweede valkuil heeft te maken met de provinciespecifieke onderwerpen (sheet 5 van de presentatie). In dit kader is het CDA van mening dat de commissie zich niet moet beperken tot de provincie, maar hierbij ook de omgeving dient te betrekking waarbinnen de provincie functioneert. Zo zit tussen de gemeenten en de provincie de positionering van het BRU, tussen provincie en Rijk het Randstadverhaal en boven het Rijk het Europaverhaal. Bij een bestuurskrachtmeting van de provincie Utrecht zal dit moeten worden meegenomen.

De vraag is hoe wordt omgegaan met provincie specifiek. Binnen de Randstad is de provincie het riool, gelet op het feit dat de rijkswegverbinding tussen Amsterdam, Rotterdam en het Ruhrgebied door de provincie Utrecht loopt. Daarmee heeft de provincie Utrecht een andere problematiek dan bv. Noord-Holland bij Schiphol/Amsterdam en Zuid-Holland bij de haven/Rotterdam. Gelet op die andere rol van de provincie Utrecht moet daarnaar nadrukkelijk worden gekeken. De vraag daarbij is of de Randstad wel het gremium is waar die rol van de provincie Utrecht goed zichtbaar wordt. Indien dat niet bij de bestuurskrachtmeting van de provincie Utrecht wordt gemeten, kan ook niet worden beoordeeld in hoeverre specifieke zaken aan de orde zijn die wel voor de inwoners van de provincie Utrecht van belang zijn.

Desgevraagd door de heer De Vries antwoordt spreker dat het CDA het van belang acht dat binnen de commissie BEM wordt bekeken of de samenhangen buiten het gebied, voor zover van belang voor de provincie Utrecht, wel voldoende in deze provincie aan de orde komen. De valkuil, waarvoor hij eerder in zijn betoog waarschuwde, is dat het onderwerp teveel wordt gefocust op de Randstad alleen. De provincie Utrecht heeft meer belangen dan de Randstad alleen en die elementen zullen in de visie van spreker ook, als dit de enige bestuurskrachtmeting is die de provincie Utrecht doet, moeten worden meegenomen. Evenals voorgaande sprekers is het CDA niet gerust voor wat betreft het beperkte lijstje onderwerpen genoemd onder provinciespecifiek.

De heer Bruins Slot licht in algemene zin toe dat de taak van de Visitatiecommissie niet is om te beoordelen of de provincie Utrecht goed beleid voert. De Visitatiecommissie bekijkt vooral hoe het provinciaal Bestuur omgaat met de opgave, die zij zichzelf heeft gesteld, de middelen, de instrumenten die haar daarbij ter beschikking staan en de rollen die zij pakken kan. Dat is een wat andere insteek dan door een aantal sprekers naar voren wordt gebracht. Dat kleurt ook de keuze van de onderwerpen. Bij de keuze speelt een rol of het om een substantieel onderwerp gaat in termen van maatschappelijk belang, financiën en er is ook gekeken naar die verschillende rollen. Ter illustratie vestigt spreker de aandacht op de onderwerpen WRO, EHS en KRW. Het belang daarvan is groot, financiën spelen een grote rol en rollen van beleidsbepaler, regisseur en stimulator worden daarin teruggezien. Het gaat de Visitatiecommissie met name om de manier waarop de provincie in een dergelijk veld acteert. Naast dit punt is ook van belang dat het geen wedstrijd is. Het gaat erom dat per provincie wordt gekeken hoe met de, aan zichzelf gegeven, opdracht en opgave wordt omgegaan. Het gaat er niet om provincies met elkaar te vergelijken. In de visie van spreker is het instrument daar niet voor bedoeld.

Onder verwijzing naar het tijdschema merkt spreker op dat het nu schrappen en toevoegen van onderwerpen, los van de vraag of een eventueel nieuw onderwerp geschikt is, een vertraging in de processen veroorzaakt. De zomermaanden zijn gebruikt om bij de provinciale diensten informatie op te halen.

De heer Bisschop vestigt in deze de aandacht op de tweede alinea op blz. 3 van de Statenbrief, waarin o.a. staat dat het wel mogelijk is provinciespecifieke opgaven te vervangen door andere opgaven en dat de definitieve keuze hieromtrent is neergelegd bij PS.

De heer Bruins Slot merkt op er inmiddels op te zijn gewezen dat dit correct is.

De heer Nugteren informeert of overwogen is te kiezen voor en conclusies te verbinden aan interprovinciale vraagstukken die de Randstadprovincies binden.

De heer Bruins Slot antwoordt dat dit met name bij de Randstadopgave een belangrijke dimensie zal zijn. Daar gaat het ook vooral om hoe samengewerkt wordt met andere partijen.

Nadat hij heeft geconstateerd dat er geen vragen meer zijn naar aanleiding van de presentatie, bedankt de voorzitter de heren Bruins Slot en Waaijbergen voor hun komst en inbreng. Spreker stelt vervolgens het voorliggende voorstel aan de orde.

De heer Ruys merkt op dat het CDA behoefte heeft aan een bestuurskrachtmeting van de provincie Utrecht, zoals deze ook bij gemeenten plaatsvindt. Dat betekent dat in ieder geval dat, datgene dat niet gebeurt in het kader van de voorliggende bestuurskrachtmeting, op een ander moment dient te worden ingevuld.

De heer De Vries spreekt in algemene zin waardering uit voor het voorliggende stuk, dat gedegen en goed onderbouwd is.

Namens D66 plaatst spreker vervolgens de volgende vragen en opmerkingen.

Blz. 3, bestuurlijke dilemma's/politieke gevoeligheid. De laatste zin, dat het belangrijk is de uitkomsten van de bestuurskrachtmeting te gebruiken om te komen tot behoud of versterking van de bestuurskracht van de provincie Utrecht, komt conserverend en conservatief over.

Omdat een en ander ook in Randstadverband wordt meegenomen, staat D66 op het standpunt dat bekeken zou moeten worden of de Randstad meerwaarde heeft en of ook niet verder zou moeten worden gekeken dan de eigen provincie, waarbij een eventuele opschaling in Randstadverband zou moeten worden betrokken.

D66 kan zich niet herinneren dat in deze commissie is besloten geen Klankbordgroep in te stellen. D66 vraagt zich af of het wellicht verstandig is dit alsnog te doen.

D66 sluit zich aan bij de suggestie van de SGP met betrekking tot het onderwerp Samenwerkingsagenda. Dit zou wat D66 betreft in de plaats mogen komen voor het Actieprogramma of de Sociale Agenda.

De heer Kiliç informeert hoe de Kerntakendiscussie zich verhoudt ten opzichte van het voorliggende document.

In de visie van de PvdA is in deze commissie nooit gesproken over de keuze van de opgave.

De PvdA zou daarin wel een inbreng willen hebben. Hierbij denkt de PvdA o.a. aan de polder GMN, Plan de Venen.

Tot slot deelt spreker mede, dat de PvdA voorstander is van een Klankbordgroep.

De heer Nugteren merkt op een groot aanhanger te zijn van het middenbestuur. Hij ziet echter als onvermijdelijk dat het provinciaal niveau wordt opgeschaald. In dat kader betreurt spreker dat zo beperkt wordt gekeken naar de mogelijkheden om te onderzoeken hoe de provincie in samenwerkingsverbanden opereert. Het niet opvoeren van het onderwerp Groene Hart, waarbij drie van de vier provincies, alsmede vele andere partijen intens zijn betrokken, acht GroenLinks een gemiste kans. Dit is bij uitstek een onderwerp waarbij zou moeten worden uitgezocht welke mogelijkheden de provincies hebben om met elkaar een gemeenschappelijk project op te starten.

De suggestie met betrekking tot de Samenwerkingsagenda spreekt ook GroenLinks aan, omdat veel van de thans gekozen onderwerpen nogal technisch van aard zijn. GroenLinks pleit ervoor juist ook te kijken naar onderwerpen, die politiek gevoelig liggen. De bestuurskracht gaat ook over de vraag of de provincie bestuurlijk in staat is een proces op gang te brengen, in gang te houden en goed af te ronden. Wat dat betreft zou gemeentelijke herindeling in zijn visie wellicht ook een goed onderwerp zijn om hier als provinciespecifiek op te voeren.

Spreker verwacht dat het thans te laat is nog een Klankbordgroep in te stellen. Het feit dat er geen Klankbordgroep is, acht spreker een gemiste kans. Hij kan zich ook niet herinneren dat de commissie hiertoe heeft besloten, noch dat is meegedeeld dat elders wel en hier geen Klankbordgroep is.

De heer Duquesnoy sluit zich aan bij de suggestie van het onderwerp Samenwerkingsagenda. Ook spreker betreurt dat geen Klankbordgroep is ingesteld. Hij verwacht echter niet dat het zinvol is daarop nu nog in te zetten.

Spreker betwijfelt of met dit instrument al kan worden bepaald of op termijn dient te worden opgeschaald. Hij onderschrijft dat de laatste zin van de paragraaf Bestuurlijke dilemma's/ politieke gevoeligheid zeer behoudend is. Indien hij echter de onderwerpen en de opzet ziet, verwacht hij niet dat je daarmee veel kan om provincies samen te voegen. Hij verwacht dat veel meer onderzoek noodzakelijk is om tot die conclusie te komen.

De heer Barneveld Binkhuysen deelt mede dat de VVD de suggestie met betrekking tot de Samenwerkingsagenda steunt.

Het is de VVD niet duidelijk waarom de Klankbordgroep in de provincie Utrecht niet is ingesteld en in de andere provincies wel.

Tot slot informeert de VVD hoe het verschil tussen de provincies naar aanleiding van de Kerntakendiscussie wordt verdisconteerd in de studie.

De heer Bisschop informeert op welke wijze tot een afweging en een keuze is gekomen. Voorts informeert spreker in hoeverre de mogelijkheid nog open ligt om, zoals op blz. 3 van de Statenbrief staat, tot een andere keuze te komen. De vraag is of daarmee het proces wordt gefrustreerd.

De heer Van Kranenburg acht het voorliggende voorstel gedegen. Een punt is dat samenwerking met andere provincies enerzijds de kracht versterkt en anderzijds op onderwerpen dwingt tot beperking. Spreker betwijfelt of wijziging van de provinciespecifieke onderwerpen daaraan nog iets toe- of afdoet.

Spreker meent zich te herinneren, dat wel over het al dan niet instellen van een Klankbordgroep is gesproken. De ChristenUnie heeft op zich niet zozeer de behoefte hiervoor een Klankbordgroep in het leven te roepen.

Spreker betreurt dat het onderwerp OV-concessies is gesneuveld. De Kader Richtlijn Water, die daarvoor in de plaats is gekomen, is echter ook bijzonder interessant.

Spreker heeft de laatste zin op blz. 3, onder Bestuurlijke dilemma's/ politieke gevoeligheid niet zo gelezen als D66. Indien de laatste vier woorden van de zin (van de provincie Utrecht) worden geschrapt, wordt in zijn visie tegemoet gekomen aan de wijze waarop D66 dit zou willen interpreteren.

De heer Ruys merkt in het kader van het al dan niet instellen van een Klankbordgroep op het van belang te achten, dat de Staten in ieder geval niet later geïnformeerd worden dan de collegae in de andere provincies. Het maakt het CDA niet uit in welke vorm dit gebeurt. Op zich is het goed dat er politieke verschillen zijn over het al dan niet opschalen. Spreker zou er echter moeite mee hebben indien het opschalen van een provincie richting Randstad wordt geïnitieerd en getrokken door belanghebbenden. Indien wat wordt ontwikkeld, moet dat objectief gebeuren. Die discussie moet in alle openheid worden gevoerd, zonder dat de provincie Utrecht al aan partijen gebonden is en partijen zelf meer invloed kunnen uitoefenen op de agenda.

Mevrouw Haak memoreert dat de Nota van Uitgangspunten in april jl. aan de commissie is gepresenteerd. Aan het eind van die discussie heeft spreekster de commissie verzocht een

Klankbordgroep in te stellen. De meerderheid van de commissie gaf aan daaraan geen behoefte te hebben. Op grond van het feit dat spreekster zich dat niet kon voorstellen, is dit nogmaals geverifieerd bij alle fracties. Daaruit kwam dezelfde conclusie. Twee andere provincies hebben daar anders op gereageerd en een provincie hetzelfde als de commissie BEM. Indien de commissie alsnog voorstander is van een Klankbordgroep in welke vorm dan ook, heeft dat in de visie van spreekster nog wel nut. Persoonlijk is spreekster hiervan wel een voorstander, omdat anders alleen met elkaar wordt gesproken bij grote stappen en de momenten worden gemist waarop nog invloed zou kunnen worden uitgeoefend. De keuze is echter aan de commissie.

Desgevraagd door de heer De Vries antwoordt spreekster het lastig te vinden op dit moment aan te geven met welke frequentie terugkoppeling van de Visitatiecommissie gaat plaatsvinden. In haar visie heeft een Klankbordgroep het voordeel van meer tussentijdse informatie, doordat regelmatig wordt gesproken met diegenen die het proces uitvoeren. Dat is al een beïnvloeding op zich. Aangezien niet is gekozen voor een Klankbordgroep, is over dit onderwerp thans alleen in de commissie gesproken op de formele momenten waarop de stukken zijn binnengekomen.

De heer Ruys komt op grond van het vorenstaande tot de conclusie dat het beter was geweest indien een Klankbordgroep was ingesteld. Spreker verzoekt voor het vervolgtraject de commissie in welke vorm dan ook zoveel mogelijk bij dit onderwerp te betrekken op de momenten dat nog beïnvloeding kan plaatsvinden.

Mevrouw Haak merkt op dat het haar verstandig lijkt alsnog een groepje te vormen, zodat er ook een direct aanspreekpunt is in de Staten.

Spreekster merkt op dat de provincie dit proces niet is ingegaan vanuit een wens naar opschaling, dan wel dat er vanuit wordt gegaan dat er thans een beoordeling zal komen die tot opschaling zal leiden. Het instrument is bedoeld de eigen organisatie te bekijken in de zin of de organisatie goed functioneert, effectief is en hoe hier zowel in- als extern tegenaan wordt gekeken. Uit pragmatische overwegingen is ervoor gekozen de bestuurskrachtmetering in Randstadverband uit te voeren en in dat kader wordt ook bekeken of de provincie tevens effectief is in Randstadverband. Vooral Randstad Urgent is daartoe een goed middel, omdat alle vier provincies daarin een rol spelen, hetgeen in het geval van het onderwerp Groene Hart niet zo is. Bekeken is welke onderwerpen voor alle provincies spelen en daaruit is een keuze gemaakt.

In het kader van agendapunt 8 wordt de discussie over de bestuurskrachtmetering in de provincie Utrecht los van andere provincies gevoerd.

Desgevraagd door de heer De Vries antwoordt spreekster dat de keuze ten aanzien van de gemeenschappelijke onderwerpen vaststaat; met betrekking tot de provinciespecifieke onderwerpen is in principe nog een keuze te maken. Het is mogelijk een onderwerp te vervangen door een ander; het eventueel toevoegen van een extra onderwerp zal wel financiële consequenties hebben.

Spreekster heeft grote aarzeling bij het onderwerp Samenwerkingsagenda, omdat in dit kader meer sprake is geweest van een instrument.

De heer Bisschop zet uiteen dat de provincie in het kader van de Samenwerkingsagenda als middenbestuur coöperatief, complementair wil opereren richting gemeenten. Juist de bevindingen van dit proces kunnen de provincie als middenbestuur helpen bij de beoordeling hoe op onderdelen een volgende keer beter kan worden aangepakt. In het voorliggende plan van aanpak wordt nadrukkelijk gesteld dat de bestuurskrachtmetering niet om afrekenen gaat maar om een leerproces. Er zullen in het kader van de Samenwerkingsagenda ongetwijfeld zaken fout zijn gegaan. Het was echter ook de eerste keer, een proberen of dit een goede manier is. Op grond van het vorenstaande pleit de SGP ervoor maximaal rendement uit de bestuurskrachtmetering te halen door een dergelijk proces als de Samenwerkingsagenda juist wel mee te nemen. Wat de SGP betreft zou dit in de plaats mogen komen van het onderwerp beheer en onderhoud wegen.

De heer De Vries steunt het betoog van de SGP en merkt in aanvulling daarop op, dat Randstad Urgent feitelijk vergelijkbaar is maar dan op een hoger niveau. Daar is ook sprake van een samenwerkingsproject, maar dan tussen provincies en Rijk. De Samenwerkingsagenda heeft in feite hetzelfde format en vorm en zou wat dat betreft uitermate geschikt zijn om hierin mee te nemen.

De heer Kiliç is van mening, dat uit de stoplichtrapportage voldoende blijkt welke projecten in het kader van de Samenwerkingsagenda al dan niet goed gaan. Voorts is afgesproken dat het project Samenwerkingsagenda volgend jaar ook wordt geëvalueerd.

De heer Bisschop merkt op dat de inhoud van de Samenwerkingsagenda zal worden geëvalueerd. In het kader van de bestuurskrachtmeting gaat het vooral om het bestuurlijke instrument dat is ingezet. De resultaten zouden in de visie van spreker juist kunnen worden meegenomen bij de evaluatie volgend jaar in de afweging of al dan niet door wordt gegaan met de Samenwerkingsagenda.

De heer Kiliç merkt op dat niet zozeer de inhoud, maar het proces van de Samenwerkingsagenda wordt geëvalueerd. In de visie van de PvdA zou het derhalve dubbelop zijn dit onderwerp ook in het kader van deze bestuurskrachtmeting mee te nemen.

Mevrouw Haak zet uiteen haar argumenten ten aanzien van het onderwerp Samenwerkingsagenda naar voren te hebben gebracht. Verzocht wordt bij de commissie het draagvlak voor dit onderwerp te inventariseren. Indien de commissie verzoekt het onderwerp Samenwerkingsagenda toe te voegen, acht zij het gewenst aan de onafhankelijke Visitatiecommissie voor te leggen of het onderwerp haalbaar wordt geacht binnen de kaders die de Visitatiecommissie heeft gesteld.

De voorzitter schorst de vergadering vervolgens, zodat de fracties zich kort kunnen beraden over de volgende vragen:

- moet er een ad hoc commissie komen;
- kan worden volstaan met het desgewenst bijeenroepen van de fractievoorzitters;
- wil de commissie een onderwerp toevoegen dan wel een onderwerp vervangen.

SCHORSING

De voorzitter heropent de vergadering en stelt vast, dat de commissie niet kiest voor een ad hoc commissie. Via het kanaal van de commissie BEM kan worden volstaan met het desgewenst bijeenroepen van de fractievoorzitters, dan wel een ander fractielid dat zitting heeft in de commissie BEM. Voorts constateert spreker dat de commissie voorstelt het onderwerp Samenwerkingsagenda toe te voegen.

Mevrouw Haak zegt toe het verzoek met betrekking tot toevoeging van het onderwerp Samenwerkingsagenda te zullen voorleggen aan de Visitatiecommissie; zij zal het antwoord inclusief de kosten binnen een week terugkoppelen naar de commissie BEM.

De voorzitter concludeert dat op basis van het toegezegde antwoord duidelijk wordt of het voorliggende Statenvoorstel al dan niet moet worden aangepast.

8. Instrument Bestuurskrachtmeting

Wordt doorgeschoven naar het vervolg van deze vergadering op 15 september a.s.

9. Statenbrief Voortgangsrapportage 2009/1 Samenwerkingsagenda

Wordt doorgeschoven naar het vervolg van deze vergadering op 15 september a.s.

10. Statenvoorstel Lastenverlichting, Kader voor subsidieverstrekking

De heer Van Lunteren merkt op, dat in het ontwerpbesluit wordt voorgesteld de startnotitie vast te stellen. De gedachte van een startnotitie is echter dat de Staten aan de voorkant van het

proces worden betrokken bij de tot standkoming van de definitieve inhoud. Het vorenstaande is ook als zodanig besproken in het Presidium, waarin die werkwijze ook is bevestigd. Spreker stelt derhalve voor, dat besluitpunt 2 ter kennisneming wordt aangenomen.

De voorzitter stelt vast, dat aldus wordt besloten

De heer Van Lunteren vervolgt dat de VVD met betrekking tot onderdeel I niet zozeer opmerkingen heeft, maar wel ten aanzien van de wijze waarop de structuur tot stand zou moeten komen.

Het voorstel het subsidiegeld jaarlijks beschikbaar te stellen via de Begroting vraagt in de visie van de VVD steeds een actieve handeling van PS daarover op dat moment vragen te stellen, terwijl in het kader van de Begrotingsbehandeling in principe op hoofdlijnen over het beleid wordt gesproken. Alhoewel er begrip is voor het feit dat GS vereenvoudiging en daarmee een snellere afwerking voorstaan, heeft de VVD er moeite mee de besluitvorming volledig bij GS neer te leggen en de Staten daarbij op geen enkele manier meer te betrekken. De VVD kan zich voorstellen dat het in de commissie ter kennisneming wordt gebracht. Hetzelfde geldt voor de gedachte direct na het aantreden van een nieuwe College een algemene Subsidieverordening op te stellen, waarin alle terreinen worden opgenomen. Spreker memoreert dat de VVD er geen voorstander van is in alle gevallen het instrument van subsidie toe te passen; er zijn ook andere instrumenten/middelen om zaken in gang te zetten. De VVD is wel voorstander van het vereenvoudigen van de regels, waardoor sneller kan worden gehandeld. De VVD kan zich voorstellen dat de Subsidieverordening desgewenst jaarlijks wordt aangepast.

De heer Van Kranenburg deelt mede dat de ChristenUnie de bezwaren die kennelijk bij de VVD leven inzake het overdragen van bevoegdheden niet deelt. De ChristenUnie acht het voorliggende voorstel logisch is in het kader van de dualisering; de uitvoering daar laten waar die hoort i.c. bij GS.

De heer Van Lunteren hecht eraan te memoreren aangegeven te hebben dat de VVD begrip heeft voor het voorstel. De VVD acht het echter verstandig PS voor te houden wat er gebeurt indien door de Staten vastgestelde regels worden opgerekt. Het enige dat de VVD vraagt is dit ter kennisneming aan de Staten voor te leggen. Voor het overige acht de VVD dit ook een zaak van GS.

De heer Van Kranenburg informeert of het mogelijk is als subsidievoorwaarde op te nemen, dat de subsidieontvangende rechtspersoon verplicht wordt in het Jaarverslag een paragraaf op te nemen ter zake van de door de provincie te ontvangen subsidie en wat daarmee exact is gebeurd, zodat daarvoor niet nogmaals apart accountantskosten behoeven te worden gemaakt. Aan die vorm zou kunnen worden gedacht bij bv subsidies groter dan € 5000 of in ieder geval een substantieel bedrag. Op dat moment wordt wel voldaan aan een vorm van publieke verantwoording, zonder dat het de ontvangende partij op kosten jaagt.

Overigens acht de ChristenUnie het voorstel een goede stap voorwaarts.

De heer Ruys vestigt de aandacht op het punt van de aanvullende eisen. Het CDA onderschrijft het voorstel dat geen aanvullende eisen worden gesteld ten aanzien van de verantwoording voor het project. Informatie over het resultaat van projecten, die met subsidie van de provincie zijn uitgevoerd, kan echter voor de samenleving interessant zijn. Het CDA informeert of in die zin niet iets kan worden opgenomen in de vorm van een aanvullende eis. Het CDA heeft moeite met het feit dat ten aanzien van de aanvullende informatie/eisen een onderscheid wordt gemaakt tussen gemeenten en particuliere organisaties (blz. 9).

Mevrouw Fokker begrijpt uit het voorliggende stuk dat lastenverlichting alleen kan worden bereikt door middel van het delegeren van PS naar GS. Geïnformeerd of dit klopt.

Mevrouw Versteeg deelt mede dat D66 zich kan vinden in het voorliggende voorstel.

De opmerkingen van D66 spitsen zich toe op Onderdeel II, dat inmiddels ter kennisneming is geworden.

Spreekster vestigt de aandacht op blz. 3 van het Statenvoorstel m.n. de derde bullit onder punt 1 waarin staat, dat GS dan vervolgens de gedelegeerde bevoegdheid hebben om nadere regels vast te stellen in plaats van dat PS een subsidieverordening dienen vast te stellen. D66 pleit ervoor daaraan, conform het Noord-Hollandse model, toe te voegen: "op basis van collegiale besluitvorming".

D66 pleit ervoor, dat de Staten eventuele aangepaste regels ter kennisneming blijven ontvangen.

Vervolgens vestigt spreekster de aandacht op blz. 5 van bijlage 2, waarin staat: "Dus het voorstel is te kiezen voor de met in achtneming van constructie". Uit het Statenvoorstel kan niet worden opgemaakt of dit nu het voorstel wordt.

De heer Nugteren heeft zich als lid van de commissie Deregulering verdiept in de materie. Zijn idee was dat het probleem van deregulering en overregulering primair een probleem was van ambtelijke systematieken, geen onwil van mensen, regels die ontstonden en niet zozeer van bestuurlijke vraagstukken van wie bepaalt nu welke regel. In dat kader sluit spreker zich aan bij de vraag van de VVD. GroenLinks is er geen voorstander van als oplossing voor allerlei problemen het bestuurlijk eenvoudiger te maken in de hoop dat de rest ook wel goed komt. Zo werkt dat niet. Uit de analyse met betrekking tot deregulering blijkt dat de communicatie daarover gebrekkig was, dat er teveel regels waren en dat zelfs deregulering zoveel regels met zich mee kon brengen dat dit weer een probleem werd.

GroenLinks staat op het standpunt dat in het voorliggende stuk vele goede zaken staan en met dit voorstel veel goede zaken worden aangepast, waarin GroenLinks zich kan vinden. Echter, het blind overhevelen van de besluitvorming over subsidies naar GS alsook de regelgeving acht GroenLinks een te grote stap in een keer. Wat GroenLinks betreft moeten de Staten tenminste in informatieve zin betrokken blijven bij hetgeen de provincie als subsidie wil verstrekken. Het gaat ook over de vraag of het binnen de kaders past. De nadere regelgeving is een bevoegdheid van de Staten zelf, die zij niet gewoon uit handen kunnen geven.

De heer Duquesnoy deelt mede, dat de SP zelden voorstander is van een delegatiebesluit. Echter, met de kanttekeningen die reeds door voorgaande sprekers zijn gemaakt, kan de SP zich in het voorliggende geval voorstellen dat bekeken wordt hoe dit in de praktijk werkt. Indien het ter kennisneming aanbieden van de informatie aan de Staten de snelheid zou blokkeren, kan de SP zich voorstellen dat de systematiek van het grond aankopen wordt gebruikt; een mailtje en binnen twee weken reageren.

In het kader van de lastenverlichting constateert de SP, dat punt 1 feitelijk lastenverlichting voor PS betreft. Met betrekking tot lastenverlichting voor de subsidieontvangers ziet de SP goede voorstellen in het voorliggende stuk.

Met betrekking tot het onderdeel dat aan de hand van een risicoanalyse wordt bepaald of een subsidieaanvrager toch meer informatie moet verstrekken, informeert spreker hoe die risicoanalyse eruit ziet.

Het verheugt mevrouw Haak dat de commissie het voorstel om tot vereenvoudiging van de subsidieverstrekking te komen in grote lijnen steunt. Het gaat een flink voordeel opleveren, waarom ook was gevraagd. GS hebben aangegeven dat nog meer voordeel zou kunnen worden behaald, indien naar de termijn wordt gekeken. Intern wordt eraan gewerkt om dat proces te versnellen. Uit een vergelijking met andere provincie blijkt dat met name door delegatie snelheid kan worden bewerkstelligd.

Conform de werkwijze die wordt voorgestaan met een startnotitie neemt spreekster alle opmerkingen en suggesties, die naar voren zijn gebracht, mee.

Wel hecht spreekster eraan indien GS en de commissie het er met elkaar over eens zouden kunnen worden dat de werkwijze in principe wordt ondersteunt, maar dat PS wel willen weten wat er gebeurt. Spreekster zou zich kunnen voorstellen dat het eerste jaar alle besluiten ter kennisneming aan de Staten worden gezonden en na een jaar een evaluatie plaatsvindt.

De heer Ruys memoreert zijn vraag met betrekking tot de aanvullende eisen voor de gemeenten met betrekking tot het rapporteren. Door de formulering onder punt 5, waarin expliciet staat dat er geen aanvullende eisen voor gemeenten zijn, zijn gemeenten hiervan in principe gevrijwaard.

Mevrouw Haak licht toe dat de formulering uit oogpunt van eenduidigheid is overgenomen uit de landelijke regels. Spreekster begrijpt dat het verzoek van het CDA geen betrekking heeft op aanvullende eisen in het kader van de Sisa-wetgeving, maar beleidsmatig. In het kader van beleid kan de provincie overigens altijd voorwaarden vastleggen, maar zij zegt toe zich nader te zullen beraden over een formulering die tegemoetkomt aan het verzoek van het CDA.

De heer Van Lunteren memoreert een opmerking te hebben gemaakt over het niet direct bij de start van een Collegeperiode benoemen van alle grondslagen in de algemene Subsidieverordening. Verzocht wordt dit mee te nemen in het kader van de definitieve voorstel. Voorts verzoekt de VVD een manier te vinden dat PS kunnen blijven spreken over de zin en de noodzaak van subsidies. Tot slot memoreert spreker, dat erop dient te worden toegezien dat punt 2 uit het besluit wordt geschrapt.

De heer Nugteren merkt op dat PS een kaderstellende en controlerende taak hebben. Daarbij past niet de zin ‘dat betekent dat u vertrouwen moet hebben in de nadere inhoudelijke invulling van de subsidiekaders’. Er moet helder in het stuk staan op welke wijze de kaderstellende en controlerende taak, ook ten aanzien van subsidies, bij PS blijft. In die zin vindt GroenLinks het geheel overhevelen van subsidies, zonder kennisgeving aan PS, een stap te snel. Wat GroenLinks betreft is een overgangperiode bespreekbaar, zodat in de praktijk met de voorgestelde werkwijze kan worden geëxperimenteerd.

De heer Duquesnoy memoreert zijn vraag over de risicoanalyse. Voorts sluit spreker zich aan bij het betoog van GroenLinks.

Mevrouw Versteeg geeft aan geen antwoord te hebben gekregen op haar vragen in eerste termijn ten aanzien van collegiale besluitvorming en de met in achtneming van constructie. De heer Van Kranenburg deelt mede dat de ChristenUnie zich kan vinden in de lijn van het voorliggende stuk met in achtneming van het voorstel van de gedeputeerde, gehoord hebbende de discussie, een jaar te werken met gerichte informatie en daarna te evalueren.

Mevrouw Haak deelt mede, dat de door D66 naar vorengebrachte punten zullen worden meegenomen.

Zij benadrukt dat het niet de bedoeling van GS is bevoegdheden naar zich toe te trekken. De bedoeling is op een meer effectieve manier met de vastgestelde kaders om te gaan.

De risicoanalyse beoogt door middel van een aantal vragen vast te stellen wat de risico's zijn; daarbij zal tevens de ervaring met een partner worden betrokken.

Spreekster deelt mede dat een definitief Statenvoorstel tegemoet kan worden gezien, waarin de heden naar vorengebrachte opmerkingen en suggesties zijn verwerkt.

De voorzitter concludeert, dat het voorliggende voorstel in aangepaste vorm in PS komt.

11. Statenvoorstel Aanpassen Algemene Subsidieverordening aan SiSa regelgeving

Zie agendapunt 2.

12. Statenbrief Uitwerkingsnotitie Samenwerken in Europa

De heer De Vries merkt op dat D66 het een goede en evenwichtige notitie vind. Namens D66 plaatst hij vervolgens de volgende op- en aanmerkingen.

D66 proeft uit de notitie een enigszins defensieve Europese benadering, waarbij het met name om 'halen' gaat. D66 pleit ervoor de Europese gedachte in die discussies mee te nemen en in het beleid te vertalen. Dit betekent dat de provincie ook iets zou moeten willen brengen en samendoen. Dat zou prominenter in het stuk terug mogen komen.

De gekozen selectiecriteria wederkerigheid, vergelijkbaarheid en beleidsinhoud dragen ook bij aan de defensieve benadering. Op grond van de selectiecriteria van Berenschot komen met name de oude, bestaande Europese- dan wel de Scandinavische lidstaten in aanmerking. Voor de Europese samenwerking zou het in de visie van D66 juist goed zijn indien ook wordt gekeken naar de nieuwe lidstaten, dan wel de eventueel op termijn toetredende lidstaten. Met de thans geformuleerde criteria wordt daaraan niet toegekomen. Dit kan echter deels worden ondervangen door als provincie te kiezen voor Europese netwerken, hetgeen ook in het voorliggende stuk wordt geadviseerd. Er wordt een aantal netwerken genoemd waaruit de provincie meerwaarde zou kunnen halen. D66 staat op het standpunt dat de provincie daarin op grond van haar kennis-economienetwerk ook een meerwaarde zou kunnen brengen. Met betrekking tot de netwerken pleit D66 voor een mix van landen, regio's die ook enigszins een mix zijn van de EU. Niet alleen samenwerken met Stockholm, Kopenhagen dan wel de gevestigde regio's, maar ook kijken of er wellicht kan worden samengewerkt met bv een regio in Riga of in Hongarije. Dat zou in de visie van D66 de juiste insteek zijn om de Europese gedachte te laten terugkomen.

D66 stelt vast dat uit nadere analyses blijkt dat de samenwerking met Zuid-Moravië vooral op het bestuurlijk niveau blijft steken, hetgeen wordt betreurd. Spreker verwacht dat, totdat de samenwerking wordt geëvalueerd, zal worden getracht de samenwerking een extra impuls te geven door middel van het optrekken in een aantal netwerken dan wel projecten. Indien dit niet tot stand kan worden gebracht, zal tot de conclusie moeten worden gekomen de samenwerking met Zuid-Moravië te verbreken.

Los van het feit of Turkije al dan niet toetreedt tot de EU acht D66 een samenwerking met een Turkse regio interessant. Op grond van de criteria van Berenschot komt Turkije echter niet in aanmerking. D66 heeft hier moeite mee. D66 hecht niet zozeer aan Turkije. Het gaat meer om het feit dat D66 er voorstander van is dat ook buiten de EU wordt gekeken naar een land of regio waarmee – vooruitlopende op een eventuele toetreding tot de EU – een relatie wordt aangegaan. Nederland staat bekend om zijn actieve en initiërende rol daarin. Ter illustratie vestigt spreker de aandacht op het feit dat Nederland nu tot de grootste investeerder in Tjechië en Slowakije behoort, omdat al tot een actieve samenwerking was gekomen voordat deze landen toetraden toe de EU. Wat D66 betreft komen naast Turkije ook landen als Kroatië, Montenegro, Macedonië maar bv ook Bosnië Hercegovina in aanmerking. Persoonlijk acht spreker Bosnië interessant, omdat Nederland daarmee in het verleden al een zekere relatie heeft opgebouwd.

Hetzelfde verhaal geldt voor Guangdong in China. Het Utrechtse bedrijfsleven plukt thans de vruchten van het feit dat de provincie daar vroegtijdig actief was en relaties heeft opgebouwd. Desgevraagd door de heer Barneveld Binkhuysen antwoordt spreker dat D66 de criteria van Berenschot om te komen tot een keuze niet principieel afwijst. D66 wil deze criteria als leidraad zien, maar acht het niet gewenst dat ze de provincie in een bepaald keurslijf dwingt, waardoor met bepaalde landen, regio's geen samenwerking kan worden aangegaan.

De heer Kiliç deelt mede dat de PvdA zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van D66.

Turkije is geen Europees Land en ook nog niet toegetreden tot de EU. In de vorige commissievergadering heeft spreker reeds aangegeven dat Turkije vergeleken moet worden met China, een opkomend industrieel land.

In het kader van de criteria onderschrijft de PvdA dat veel meer is gekeken naar het 'halen'. Er moet echter ook worden gekeken naar welke bedrijven in de provincie Utrecht werkzaamheden en contacten hebben in Turkije. Dat zou kunnen worden gebruikt. Het lijkt spreker voorts verstandig ad hoc projecten op te pakken. Daarnaast wonen er veel mensen van Turkse afkomst in Utrecht, die veel zaken doen met Turkije en als zodanig zouden moeten worden kunnen meegenomen in de redenering. In dit stuk is spreker dat nergens tegengekomen.

Op grond van beleidsuitgangspunt 1 wordt afgezien van de bilaterale partnerschappen. Indien daarmee wordt ingestemd betekent dit dat Surrey wordt afgebouwd, maar ook Zuid-Moravië na 2010. Over het laatste leest spreker niets. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Mevrouw Pennarts spreekt haar waardering uit voor het voorliggende rapport. Er is gedegen onderzoek gedaan. Dat leidt tot een afwegingskader om de voor de provincie Utrecht meest geschikte regio's te selecteren. GroenLinks acht het goed dat deze exercitie is gedaan, omdat het ook houvast biedt op de lange termijn. Het geeft nu een goed beeld van de verwachtingen die de provincie heeft op het gebied van Europese samenwerking, maar het is ook een hulpmiddel later om bestaande partnerschappen te evalueren en criteria voor het aangaan van nieuwe partnerschappen. Kortom het is een onderzoek waarmee de provincie wel uit de voeten kan de komende periode.

Wat opvalt in het rapport is dat de bestuurlijke organisatie wel uit de voeten kan met de bilaterale partnerschappen, maar dat daarvoor ambtelijk bijzonder weinig animo is.

Enthousiasme ontstaat pas als er sprake is van kennisuitwisseling of beleidsinhoudelijke samenwerking. Gezien de argumentatie in het rapport is het dan logisch dat de provincie haar aandacht verschuift naar samenwerking in netwerken, ad hoc projectachtige basis en minder in bilaterale samenwerkingsverbanden. Dat voldoet beter aan de Europastrategie, biedt meer gelegenheid om kennis op te bouwen, zichtbaar te zijn als provincie. Het rapport stelt dat uit ervaringen van andere provincies blijkt, dat bestuurlijke commitment de belangrijkste succesfactor is voor deelname in Europese netwerken. Geïnformeerd wordt hoe dat in Utrecht zit. Spreekster heeft wel eens de indruk dat GS de blik over Europa heen hebben gericht op Japan en China. Dat is ook goed, maar er liggen ambtelijk in Europa ook talloze kansen. Geïnformeerd wordt hoe de bestuurlijke betrokkenheid, die essentieel blijkt te zijn, verder gaat. Dat is meer dan alleen het hebben van een Europagedeputeerde; dat is binnen het College van GS met z'n allen met Europa aan de slag gaan.

GroenLinks is wel positief over het afwegingskader om te komen tot een keuze voor de netwerken die voor Utrecht relevant zijn. De scope is aanzienlijk verkleind met het rijtje landen waartoe in eerste instantie zal worden beperkt. De vraag is wel hoe verder zal worden gegaan, omdat sommige van die netwerken erg op elkaar lijken. De vraag is of ze verder worden onderzocht en in hoeveel netwerken geparticipeerd kan worden, gezien de huidige capaciteit. In het rapport staat dat er keuzes worden gemaakt in overleg met de beleidsafdelingen. Het voorstel is, dat ook met de desbetreffende vakinhoudelijke Statencommissies te doen; verdeel de netwerken over de portefeuillehouders, zodat ook binnen GS die focus op Europa breed blijft.

De samenwerking met een regio in Turkije doet recht aan de Turkije-motie waarin gevraagd werd eerst te onderzoeken of samenwerking zinvol is. Gezien de conclusies uit het rapport ligt een bilaterale samenwerking niet voor de hand op dit moment, maar wel schetst het onderzoek mogelijkheden om in netwerkverband of op ad hoc basis samenwerkingen aan te gaan met regio's bv Istanbul dat culturele hoofdstad is in 2010. GroenLinks houdt dan ook vast aan het voorlopige standpunt van GS dat het nu niet opportuun is om een samenwerkingsrelatie aan te gaan, maar dat wel wordt gekeken naar netwerken of in een ander verband met elkaar

samenwerken, indien er mogelijkheden zijn die passen bij het provinciaal beleid. Dat zou heel goed kunnen op het gebied van water of infrastructuur.

De heer Barneveld Binkhuysen spreekt in de eerste plaats zijn waardering uit voor het voorliggende stuk. De VVD acht het goed dat een poging is gedaan te komen tot objectieve criteria om in deze discussie meer helderheid te verschaffen. De nota geeft aan hoe het zou kunnen en de VVD kan zich dan ook vinden in de beleidsuitgangspunten die zijn geformuleerd.

Met betrekking tot het vervolg, informeert spreker wat wordt bedoeld met het Europaplatform.

De personele capaciteit wordt uitgebreid naar 5 fte. Dit is nog weinig in vergelijking met andere provincies, maar het gaat de goede kant op en hangt waarschijnlijk samen met het aantal samenwerkingsverbanden dat eventueel in de toekomst wordt aangegaan.

Mevrouw Doornenbal deelt mede dat het CDA zich kan vinden in de lijn die in de nota is neergelegd. Het afwegingskader wordt op deze manier heel helder gemaakt. Bij de keuze van de regio's is het CDA van mening dat ervoor moet worden gewaakt alleen met regio's in zee te gaan die ook een hoofdstad in zich hebben, omdat die een eigen dynamiek hebben. Het zou wel eens interessant kunnen zijn juist ook te kijken naar bv Emilia Romagna, omdat het een behoorlijke stad betreft met een echte kennisfunctie en een omliggende regio die vergelijkbaar is met de regio Utrecht.

Overigens is het CDA het eens met de heldere analyse om niet in te zetten op bilaterale partnerships en dat betekent dus ook niet met Turkije op dit moment.

De heer Van Kranenburg betreurt dat de zaken op papier staan, zoals ze thans op papier staan m.n. de zin 'dat de verwachting laag is dat kennisontwikkeling op beleidsinhoudelijk vlak op gelijk niveau met de regio in Turkije mogelijk is'. Er valt niks te 'halen'. Spreker vraagt zich dit af. Turkije is een enorm land, waarin ongetwijfeld regio's zijn waar de ontwikkeling wat minder is dan Nederland gewend is. Er zijn ook steden waar Utrecht op alle gebieden bij in de schaduw valt. Op grond daarvan begrijpt spreker voornoemde zin niet geheel.

Het feit dat Turkije op dit moment geen lid is van de EU is voor de ChristenUnie juist een reden ervoor te pleiten flink te investeren in Turkije om te laten zien dat Turkije er wat de provincie Utrecht betreft zeker bij hoort en tenminste een samenwerkingspartner zou moeten zijn.

De ChristenUnie kan zich vinden in de conclusie met betrekking tot de bilaterale partnerships. Betreurd wordt, dat dit instrument kennelijk niet werkt. Spreker mist in het voorliggende verhaal de Vrede van Utrecht-leerstoel.

De heer Duquesnoy deelt mede dat de SP zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van de ChristenUnie.

Bilaterale partnerships blijken niet te werken. Uit het rapport blijkt dat samenwerking in netwerken een betere methode is. Met de door Berenschot geformuleerde criteria heeft de SP moeite, omdat als gevolg hiervan Turkije en feitelijk ook Zuid-Moravië erbuiten vallen. De SP onderschrijft het uitgangspunt dat het partnerschap met Surrey wordt opgezegd.

Spreker informeert tot slot of de provincie wel ingeschreven is in het openbare lobbyregister in Brussel.

De heer Binnekamp wijst met betrekking tot de opmerkingen over het 'halen' en 'brengen' op de door PS vastgestelde Europastrategie, waarin duidelijk staat dat de provincie langs diverse kanten in Europa wil opereren o.a. op het gebied van kennisuitwisseling. Het is een kwestie van kennis opdoen, kennis uitwisselen waardoor regio's worden geholpen.

Vastgesteld moet worden dat het partnerschap met Surrey is mislukt. Het partnerschap, dat al 7 jaar bestaat, is ondanks de ambtelijke- en bestuurlijke inspanning niet van de grond gekomen. Op grond van het vorenstaande is het voorstel dit te beëindigen.

Het partnerschap met Zuid-Moravië functioneert wel. Het is niet de bedoeling nu reeds te besluiten dit partnerschap na 2010 te beëindigen. Afgesproken is een en ander te evalueren. Vanuit Zuid-Moravië is thans een verzoek gekomen om op het terrein van Purple en de Lissabonstrategie nauwer te gaan samenwerken in netwerken. Voorts is gevraagd om ambtelijke uitwisselingen om kennisuitwisseling te bevorderen.

GS onderschrijven de conclusies van Berenschot dat in Europa vooral moet worden samengewerkt op projectmatige wijze en in netwerken, volledig. Dat heeft veel meer kans van slagen dan partnerschappen, omdat de beleidsbeïnvloeding vanuit de regio's die willen samenwerken veel directer kan zijn dan in het geval van partnerschappen. Spreker licht dit aan de hand van het voorbeeld van de in ontwikkeling zijnde Bodemrichtlijn in Europa toe. Het is niet de bedoeling alleen maar samenwerking te zoeken met de bestaande lidstaten binnen Europa. Zo wordt o.a. al kennis uitgewisseld met Riga.

Er wordt geen partnerschap met Turkije aangegaan. Wel zal worden bekeken of met Turkse regio's in projectmatige zin kan worden samengewerkt.

Op dit moment heeft GS één Europagedeputeerde. Spreker onderschrijft dat de bestuurlijke betrokkenheid groter moet worden. Daaraan zal worden gewerkt en hieraan zal met behulp van het PS platform verder inhoud worden gegeven om vooral ook de agenda van Europa goed in beeld te brengen, zodat bekend is welke dossiers op termijn gaan spelen en daarop vroegtijdig kan worden ingespeeld door de verschillende portefeuillehouders.

Spreker neemt de opmerkingen die naar voren zijn gebracht mee. Aan de hand van het voorliggende rapport en met in achtneming van de naar voren gebrachte opmerkingen komen GS met een plan van aanpak waarin aan het Europese platform, waarmee het PS-platform wordt bedoeld, i.c. PS ter bespreking zal worden voorgelegd hoe GS tegen die netwerken en samenwerking aan kijken en met wie.

Tot slot deelt spreker mede dat de provincie is ingeschreven in het openbare lobbyregister.

Mevrouw Pennarts wijst erop dat evenals Turkije ook IJsland niet is toegetreden tot de EU, maar wel op de nominatie staat omdat het vanwege het zeer geavanceerde energiebeleid (heel veel groene stroom) toch een bron van inspiratie is voor Europese landen. Dat kan ook met Turkije zo zijn. Een en ander ligt genuanceerder.

De beantwoording met betrekking tot het binnen GS collegiaal met Europa bezig zijn verheugt spreekster. Op het moment dat de overige gedeputeerden ook met Europese kwesties aan de gang gaan, komt het bij de vakcommissie en kunnen de Staten daarmee aan de slag.

De heer Binnekamp staat op het standpunt dat GS en PS hetzelfde denken over Turkije. Samenwerking kan altijd. De vraag was echter te kijken naar een partnerschap met Turkije en dat sluiten GS in het voorliggende stuk op dit moment uit.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken.

Spreker deelt vervolgens mede dat deze vergadering, conform afspraak, wordt geschorst tot 15 september a.s.

SCHORSING